

ZelfEvaluatieformulier

OEF ISS GS1 GS2 LIO

Nr

Lesgever

Datum en uur

Vak

Lesonderwerp

School en gemeente

Klas (jaar en studierichting)

Aantal leerlingen

aso bso kso tso cvo andere

Vakmentor (school)

Stagebegeleider (SLO)

Zelfevaluatie door student

Evaluatie door stagebegeleider

onvoldoende

voldoende

goed

zeer goed

uitmuntend

1. (Vak)didactiek

1.1 Beginsituatie inschatten

- Hoe houdt de lesgever rekening met wat leerlingen al kennen en kunnen?
- Op welke ervaringen van leerlingen van in of buiten de school speelt de lesgever in?
- Gaat de lesgever na of de les niet te makkelijk of te moeilijk is?

De lesgever peilt onvoldoende naar de voorkennis van de leerlingen, doet weinig met hun input en gaat nauwelijks na of zijn les bij het niveau van de leerlingen aansluit.

- De lesgever peilt nauwelijks of helemaal niet naar de voorkennis van de leerlingen.
- De lesgever negeert de input van leerlingen of gaat er te weinig op in, bv. als ze over hun eigen ervaringen praten.
- De lesgever gaat op geen enkele manier en op geen enkel moment na of de leerinhouden op het niveau van de leerlingen staan. Hij negeert signalen van de leerlingen dat de leerstof te gemakkelijk of te moeilijk is.

De lesgever peilt naar de voorkennis van de leerlingen, houdt rekening met hun input en stemt zijn les af op (of stelt ze bij op basis van) het niveau en de kennis van de leerlingen.

- De lesgever peilt bij de start van de les en occasioneel op latere momenten naar de voorkennis van de leerlingen.
- De lesgever luistert naar de input van de leerlingen over hun eigen ervaringen en integreert die in de les.
- De lesgever gaat geregeld na of de leerinhouden niet te moeilijk of te gemakkelijk zijn voor de leerlingen.

De lesgever informeert zich vooraf over de voorkennis en het niveau van zijn leerlingen, speelt daar ook tijdens de les op in en is alert voor hun input. Na de les gaat hij na in welke mate hij hierin is geslaagd en hoe het eventueel beter kan.

Extra:

- De lesgever stimuleert indien nodig de input van de leerlingen over hun eigen ervaringen en integreert die consequent in de les.
- De lesgever gaat geregeld (via product- en/of procesevaluatie) na of de leerinhouden op het niveau van alle leerlingen staan.

<ul style="list-style-type: none"> • Hoe vertrouwd zijn de leerlingen met het onderwerp van de les? Zit het onderwerp dichtbij of situeert het zich 'ver van hun bed'? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever doet weinig of geen inspanningen om het onderwerp van de les te linken aan de leefwereld van de leerlingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever linkt het onderwerp van de les geregeld aan de leefwereld van de leerlingen. 	
---	---	--	--

<p>1.2 Doelen formuleren en leerinhouden voorzien</p>	<p>De lesgever stelt vage, eenzijdige, weinig relevante of onhaalbare doelen voorop en vertaalt die onvoldoende in leerlingengedrag.</p>	<p>De lesgever stelt haalbare, samenhangende en relevante doelen voorop op de niveaus kennis, vaardigheden en attitudes. Hij vertaalt ze naar concreet leerlingengedrag.</p>	<p>De lesgever stelt haalbare, samenhangende en relevante doelen voorop op de niveaus kennis, vaardigheden en attitudes. Hij vertaalt ze naar concreet leerlingengedrag. Hij bedt de doelen in een opgaande leerlijn in en volgt de realisatie ervan op.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Heeft de lesgever een valabel lesonderwerp afgebakend waarover op een zinnige manier te leren valt? • Hoe groot is het werkelijkheidsgehalte van de les (bv. gekoppeld aan een thema)? • Hoe diep gaat de lesgever op het lesonderwerp in? • Welke doelen worden nagestreefd? • Zijn de doelen geformuleerd in leerlinggedrag? • Welke vaardigheden en strategieën leren de leerlingen? Is dat relevant? Welke kennis moeten de leerlingen verwerven? Is dat relevant? Welke attitudes streeft de lesgever na? Is dat relevant? • Kunnen de leerlingen uit de les iets meepakken dat ze daarna nog kunnen gebruiken? • Is de lesgever in staat zijn lesdoelen in de lespraktijk te concretiseren? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft een foutief lesonderwerp afgebakend of hij verwacht onderwerp met thema. • Het lesonderwerp is te vaag, te algemeen of te ver van het bed van de leerlingen om tot veel leren te leiden. • De lesgever behandelt het lesonderwerp te oppervlakkig of te gedetailleerd. • De lesgever heeft geen of weinig aantoonbare kennis van de doelen van het schoolvak. • De doelen die de lesgever formuleert, beperken zich tot kennis, vaardigheden OF attitudes. • De lesgever formuleert zijn lesdoelen niet in termen van wat de leerlingen moeten kennen/kunnen/bereid zijn om te doen, maar vanuit eigen handelingen. • De doelen die de lesgever formuleert, zijn onsamenhangend, vaag, te gedetailleerd of te algemeen, of onrealistisch. • De leerinhoud leent zich nauwelijks of niet tot transfer. • De lesgever is niet in staat zijn lesdoelen (samenhangend) in zijn lespraktijk te concretiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het lesonderwerp is voldoende omlijnd om tot leren te leiden. • Het lesonderwerp sluit aan bij een thema, bij de actualiteit of bij de leefwereld van de leerlingen. • De lesgever behandelt het lesonderwerp voldoende substantieel. • De lesgever heeft aantoonbare kennis van doelen van het schoolvak. • De lesgever formuleert doelen binnen de drie niveaus: kennis, vaardigheden en attitudes. • De lesgever formuleert zijn lesdoelen in termen van wat de leerlingen moeten kennen/kunnen/bereid zijn om te doen. • De doelen die de lesgever formuleert zijn voldoende haalbaar, samenhangend en concreet. • Het lesonderwerp leent zich tot transfer. • De lesgever bouwt zijn les zo op dat hij de meeste lesdoelen in de eigen lespraktijk weet te concretiseren. 	<p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever behandelt het lesonderwerp substantieel en differentieert indien nodig op basis van wat de leerlingen kennen/kunnen. • De lesgever maakt een onderscheid tussen lesdoelen en leerdoelen in de les. • De lesgever bedt de doelen in een opgaande leerlijn in en volgt de realisatie ervan op.

<p>1.3 Leerlijn opzetten en volgen</p>	<p>De lesgever geeft onvoldoende blijk van methodiek en structuur: zijn les sluit niet aan bij zijn doelen, past niet in een opgaande leerlijn en/of bestaat uit onlogisch opgebouwde of niet op elkaar aansluitende lesmomenten.</p>	<p>De lesgever bedt zijn les in een opgaande leerlijn in. De les zelf is logisch opgebouwd en duidelijk gestructureerd. Ze sluit in het algemeen aan bij de vooropgestelde doelen.</p>	<p>De lesgever bedt zijn les in een opgaande leerlijn in. De les zelf is logisch opgebouwd en duidelijk gestructureerd. Elke fase sluit aan bij vooropgestelde doelen. De leerlingen weten op elk moment waar de lesgever naartoe wil. Hij bewaakt de leerlijn en gaat geregeld na waar de leerlingen zich bevinden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Waar past het lesonderwerp in het curriculum? • Uit hoeveel delen/stappen bestaat de les? Hangen de delen samen? • Wordt er niet van de hak op de tak gesprongen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Het lesonderwerp past nauwelijks of niet in het curriculum. • De lesgever geeft niet aan op welke manier de leeractiviteit een onderdeel vormt van een doorlopende leerstoflijn voor het vak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het lesonderwerp past in het curriculum. • De lesgever geeft in voldoende mate aan op welke manier de leeractiviteit een onderdeel vormt van een doorlopende leerstoflijn voor het vak. 	<p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het lesonderwerp past in het curriculum en is goed geplaatst op de leerlijn. • De leerlingen weten op elk moment waar de lesgever naartoe wil. Hij bewaakt de leerlijn en gaat geregeld na

<ul style="list-style-type: none"> • Is de volgorde van de delen logisch? Zit er een leerlijn in de les? • Waar staan de leerlingen op deze lijn? • Zorgt de lesgever voor vlotte en zinvolle overgangen? • Is de structuur ook voor de leerlingen duidelijk? • Is de invulling nieuw, verdieping, herhaling, inoefening? • Is de aanpak van de lesgever statisch of steekt er een dynamische beweging in de les (van vertrouwd naar nieuw)? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever bouwt zijn les onlogisch op. Hij volgt geen lineaire leerlijn, bv. de les bestaat uit een opeenvolging van activiteiten die niet op elkaar voortbouwen. • De lesgever geeft de leerlingen weinig of geen houvast over de structuur van zijn les en de doelen die hij nastreeft. • De lesgever organiseert lesactiviteiten die weinig te maken hebben met de vooropgestelde doelen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever bouwt zijn les voldoende logisch op. Hij volgt een lineaire leerlijn, bv. de les bestaat uit activiteiten die op elkaar voortbouwen. • De lesgever geeft de leerlingen voldoende houvast over de structuur van zijn les en de doelen die hij nastreeft. • De lesgever organiseert lesactiviteiten die voldoende aansluiten bij de vooropgestelde doelen. 	<p><i>waar de leerlingen zich daarop bevinden.</i></p>
--	--	--	--

<p>1.4 Werkvormen voorzien en hanteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke werkvormen hanteert de lesgever? Varieert de lesgever daarin voldoende? • Laten deze werkvormen toe de doelen (optimaal) te realiseren? • Zorgen deze werkvormen voor maximale en actieve participatie van de leerlingen? • Heeft de lesgever oog voor de praktische organisatie ervan? • Is de lesgever minder dan 25% aan het woord? 	<p>De lesgever legt onvoldoende variatie in zijn werkvormen en/of kiest niet die werkvormen die het best de doelen van de lessen kunnen bereiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever bouwt geen of nauwelijks variatie in werkvormen in tijdens de les. • De lesgever kiest (een) werkvorm(en) die niet of minder geschikt is/zijn om de lesdoelen te bereiken. • De gekozen werkvorm(en) bevordert(en) het actief en construerend leren van de leerlingen erg beperkt. • De lesgever denkt op één of meer punten niet aan de praktische uitvoerbaarheid van de gekozen werkvorm(en). Hij ziet niet in dat voor bepaalde werkvormen bepaalde klasopstellingen, bepaald materiaal... noodzakelijk/ wenselijk zijn. • De lesgever doceert heel veel en laat de leerlingen onvoldoende zelf met de opdrachten werken. 	<p>De lesgever toont dat hij een waaier aan werkvormen kan inzetten die de doelstellingen van de les bereiken. Hij bouwt verschillende werkvormen in en zorgt zo voor de nodige afwisseling zonder de doelstellingen van de les uit het oog te verliezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever bouwt variatie in werkvormen in tijdens de les. • De lesgever kiest (een) werkvorm(en) die geschikt is/zijn om de lesdoelen te bereiken. • De gekozen werkvorm(en) bevordert(en) het actief en construerend leren van de leerlingen voldoende. • De leeractiviteiten zijn in de gemiddelde schoolpraktijk uitvoerbaar. • De lesgever laat met de gekozen werkvormen de leerlingen de les (mee) opbouwen en doceert niet te veel. 	<p>De lesgever beheerst heel veel werkvormen, kan die op een creatieve manier gebruiken en bouwt differentiatie in.</p> <p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever kiest werkvormen die de leerlingen verrassen en uitdagen en tegelijk het leren bevorderen.</i> • <i>De lesgever lukt erin om differentiatie te realiseren met goed gekozen werkvormen.</i>
---	--	---	--

<p>1.5 Materialen/media voorzien en aanreiken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welk type materiaal/media gebruikt de lesgever? Is dit relevant? • Laat dit materiaal / laten de media toe de doelen (optimaal) te realiseren? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever gebruikt het schoolboek zonder veel toe te voegen of gebruikt materiaal/media die nauwelijks tot activerend en construerend leren leiden en/of de doelstellingen van de les niet doen bereiken. • De lesgever brengt geen eigen materiaal aan, maar volgt het al bestaande materiaal slaafs zonder de waarde (om de lesdoelen te realiseren) ervan te beoordelen. • Het gekozen materiaal ondersteunt het actief en construerend leren van de leerlingen en het bereiken van de lesdoelen amper. 	<p>De lesgever gebruikt naast het schoolboek eigen materiaal. Het gebruikte materiaal leidt tot activerend en construerend leren en laat toe de doelstellingen van de les te bereiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever brengt eigen elementen aan in reeds bestaand materiaal. • Het gekozen materiaal ondersteunt het actief en construerend leren van de leerlingen en het bereiken van de lesdoelen op voldoende wijze. 	<p>De lesgever heeft heel veel eigen materiaal verzameld en gebruikt het zo dat de leerlingen het onderwerp van de les boeiend vinden. Hij kan leerlingen hiermee enthousiasmeren voor het onderwerp van de les.</p> <p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever is erg creatief in het vinden van eigen/actueel materiaal of het toevoegen van eigen/actueel materiaal bij bestaand materiaal.</i> • <i>De lesgever verrast de leerlingen met materiaal, daagt hen ermee uit en bevordert tegelijk het lesgeven.</i>
---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Lukt de lesgever erin om het materiaal/de media praktisch te gebruiken? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever maakt nauwelijks gebruik van media. • Het gebruik van de media is niet of nauwelijks functioneel. • Het praktisch werken met de media levert bepaalde technische problemen die het lesverloop storen. • De lesgever heeft onvoldoende tijd genomen om het gebruik van de media voor te bereiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever maakt functioneel gebruik van media. • De lesgever kan praktisch met het materiaal en de media werken. 	
--	---	---	--

<p>1.6 Evaluatie inbouwen</p>	<p>De lesgever bouwt noch tijdens het lesverloop noch op het einde van de les een evaluatie in zodat leerlingen noch lesgever weten of de doelstellingen van de les bereikt zijn.</p>	<p>De lesgever bouwt een evaluatie in tijdens en/of op het einde van de les zodat leerlingen en lesgever weten of de leerlingen mee zijn en/of op dat moment de doelstellingen van de les bereikt zijn.</p>	<p>De lesgever bouwt een evaluatie in die het vorige bereikt en tegelijk een stap verder zet in de leerlijn van de les. Hij slaagt erin leerlingen zelf de evaluatie te laten maken.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Op welke momenten gaat de lesgever na of de leerlingen mee zijn? • Houdt hij daar ook rekening mee? Wat is de functie van de evaluatie? • Op welke manier evalueert de lesgever? Kunnen leerlingen ook uitspraken doen over hun leren? Hoe? • Gebruikt de lesgever een duidelijke beoordeling van de evaluatie? • Op welke manier geeft de lesgever feedback? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever evalueert tijdens de les niet of leerlingen mee zijn. En ook niet op het einde. • De evaluatie is niet of nauwelijks gericht op het nagaan of de lesdoelen bereikt zijn (op dat moment in de les). • De lesgever gebruikt de evaluatie niet als een middel om het leren te bevorderen, maar als een activiteit op zich. • De lesgever stelt enkele korte losstaande vragen die niet echt de doelstellingen van de les behelzen. • De lesgever heeft bij een toets geen of een weinig uitgewerkt beoordelingsinstrument. • De lesgever geeft weinig feedback bij de evaluatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever evalueert op het einde van de les of leerlingen mee zijn. • De toets/het evaluatiemoment is gericht op het nagaan of de lesdoelen bereikt zijn (op dat moment in de les). • De lesgever gebruikt de evaluatie als een middel om het leren te bevorderen. • De lesgever geeft de leerlingen een aantal vragen/opdrachten die nagaan of ze de doelstellingen van de les op dat moment bereikt hebben. • De lesgever gebruikt bij een toets een duidelijk beoordelingsinstrument. • De lesgever geeft gerichte feedback bij de evaluatie door niet alleen de antwoorden te overlopen, maar door aan te geven hoe leerlingen de leerstof beter kunnen beheersen. 	<p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever evalueert in de loop van de les. Hij gebruikt die evaluatie om het lesverloop aan te passen aan wat leerlingen op dat moment beheersen. Hij gebruikt de evaluatie tegelijk als een volgende stap in het lesverloop.</i> • <i>De lesgever evalueert door leerlingen zelf uitspraken te laten doen over de les; de uitspraken gaan over product en proces.</i> • <i>De lesgever levert aan de leerlingen bij de toets(en) vooraf een uitgebreid en gedetailleerd beoordelingsinstrument.</i>

<p>1.7 Taalcompetenties</p>	<p>De lesgever beheerst onvoldoende een aantal taalvaardigheden om een les goed te laten verlopen: hij geeft onduidelijke instructies, stelt verwarrende vragen, gaat niet (goed) in op opmerkingen van de leerlingen... Daarnaast stimuleert de lesgever te weinig de taalcompetenties van de leerlingen.</p>	<p>De lesgever beheerst de nodige taalvaardigheden om de les vlot te laten verlopen (instructies geven, gesprekken voeren, conflicten hanteren...) en stimuleert de taalcompetenties van de leerlingen.</p>	<p>De lesgever toont een heel grote creativiteit in zijn taalgebruik en stimuleert die ook bij de leerlingen. Hij geeft leerlingen tijdens de les ook tips om hun taalcompetenties te verhogen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Creëert de lesgever voldoende taalkansen voor de leerlingen? • Heeft de lesgever oog voor het taalgebruik van de leerlingen? Geeft hij commentaar zonder af te breken? • Voert de lesgever (onderwijsleer)- gesprekken met leerlingen als volwaardige gesprekpartners? 	<ul style="list-style-type: none"> • De opdrachten van de lesgever leiden te weinig tot taalkansen voor de leerlingen. • De lesgever zegt nooit iets over het taalgebruik van de leerlingen, ook al is de formulering erg zwak. • De lesgever slaagt er nauwelijks in een gesprek tussen lesgever en leerlingen te voeren. 	<ul style="list-style-type: none"> • De opdrachten van de lesgever leiden tot taalkansen voor de leerlingen. • De lesgever wijst leerlingen (zonder de spontaneiteit van de leerling in gevaar te brengen) op minder goed taalgebruik (zwakke formulering, onduidelijke uitspraak...). • De lesgever slaagt erin een vlot gesprek te voeren met de klas en/of met individuele leerlingen. 	<p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever slaagt erin leerlingen bepaalde technieken bij te brengen die hun taalcompetenties verhogen.</i> • <i>De lesgever slaagt erin om taalbarrières op te lossen.</i> • <i>De lesgever slaagt erin vragen te herformuleren zodat leerlingen toch tot antwoorden komen; hij lukt erin door te vragen en met de antwoorden van de leerlingen nieuwe vragen te formuleren.</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Zijn de vragen die de lesgever stelt adequaat geformuleerd? Vraagt hij door? • Zijn de mondelinge/schriftelijke instructies die de lesgever geeft, helder en duidelijk zodat leerlingen precies weten wat ze moeten doen? • Zijn de mondelinge uiteenzettingen van de lesgever boeiend en aantrekkelijk? • Kan de lesgever boeiend vertellen en voorlezen? • Kan de lesgever beoordelen of teksten toegankelijk zijn voor de leerlingen? Kan hij teksten zo nodig toegankelijk maken? • Is het mondeling en schriftelijk taalgebruik van de lesgever verzorgd en foutloos? 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever slaagt er nauwelijks in de leerlingen onderling te laten praten. • De lesgever slaagt er te vaak niet in om heldere en duidelijke vragen te stellen op het niveau van de leerlingen. • De lesgever geeft mondelinge/ schriftelijke instructies die door hun vaagheid of onduidelijkheid voor verwarring zorgen bij de leerlingen. • De lesgever doceert zonder de leerlingen te boeien. • Als de lesgever voorleest, is dat saai en monotoon. Hij is evenmin in staat om de leerlingen te boeien door expressief te vertellen. • De lesgever gebruikt teksten die niet aangepast zijn aan het lesdoel of het niveau van de leerlingen. Hij is niet in staat om ingrepen te bedenken om teksten toegankelijk te maken. • Het taalgebruik van de lesgever bevat nogal wat fouten. 	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever lukt erin leerlingen onderling op een efficiënte manier te laten praten. • De vragen die de lesgever stelt, zijn helder en duidelijk voor de leerlingen. • De mondelinge/schriftelijke instructies van de lesgever zijn helder en duidelijk voor de leerlingen. • De doceermomenten van de lesgever zijn zo opgebouwd dat ze de leerlingen boeien. • De lesgever kan verschillende soorten teksten op verschillende manieren (bv. interactief, improviserend) en voor verschillende doelen (bv. informeren, activeren, amuseren) vertellen en voorlezen. • De lesgever kan verschillende soorten teksten beoordelen op aangepastheid aan het lesdoel en het niveau van de leerlingen (differentiatie). Hij kan zo nodig vooraf schriftelijke of tijdens de les mondelinge ingrepen bedenken om teksten toegankelijk te maken. • Het taalgebruik van de lesgever is correct. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het taalgebruik van de lesgever is zeer rijk en creatief.</i>
---	---	---	--

<p>1.8 Beheersing van de leerinhouden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschikt de lesgever over voldoende vakkennis? • Speelt de lesgever adequaat in op onverwachte vragen i.v.m. de lesinhoud? 	<p>De lesgever toont te weinig dat hij kan omgaan met de leerinhouden. Niet alleen zijn er tekorten in de kennis, maar ook de lesinhoud is onvoldoende verwerkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft geen of weinig aantoonbare kennis van de belangrijke en minder belangrijke onderdelen van het vakgebied. • De lesgever moet te veel een beroep doen op pas verworven encyclopedische kennis. • De lesgever heeft te veel nood aan gegevens die op een papier/in de lesvoorbereiding staan. • De lesgever kan op onverwachte vragen geen of nauwelijks een antwoord geven. 	<p>De lesgever toont op alle momenten in het lesverloop dat hij de inhouden beheerst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft voldoende aantoonbare kennis van de belangrijke en minder belangrijke onderdelen van het vakgebied. • De lesgever kan door de beheersing van het vakgebied de hoofdzaken van bijzaken (voor leerlingen) onderscheiden. • De lesgever kan op onverwachte vragen meestal een adequaat antwoord geven. 	<p>De lesgever toont door zijn enthousiasme voor de inhouden en door zijn manieren om ermee om te gaan dat hij de leerinhouden sterk beheerst.</p> <p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever toont dat de leerinhoud niet enkel encyclopedische kennis betreft, maar doorleefde kennis.</i>
--	--	--	--

2. Persoonlijke aspecten en klasmanagement

<p>2.1 Leiding geven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe biedt de lesgever duidelijkheid (duidelijke werkafspraken, duidelijke vragen)? • Hoe houdt de lesgever de klas in de hand? • Hoe rekent de lesgever af met storend gedrag? • Zorgt de lesgever voor orde en structuur? • Biedt de lesgever veiligheid? • Is de lesgever consequent in zijn optreden? • Is de lesgever beslist en kordaat in zijn optreden? 'Staat' hij er als leerkracht? • Geeft de lesgever ik-boodschappen waar nodig? • Is de lesgever ontspannen en toont hij persoonlijkheid (maakt hij zich iets 'groter')? 	<p>De lesgever geeft niet genoeg leiding aan de groep. Hij heeft niet genoeg autoriteit om de klas in handen te nemen. Daardoor verloopt de les niet zoals het moet en komt het leren in het gedrang.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever toont dat hij nog niet zeker is in zijn optreden. Door die twijfel en onduidelijkheid realiseert hij niet genoeg leiding. • De lesgever is niet duidelijk naar leerlingen over zijn eisen en verwachtingen. • De lesgever heeft weinig of geen overzicht over de klas en wat erin gebeurt. • De lesgever reageert niet of niet goed op foute interventies van leerlingen. Hij is niet consequent in zijn optreden. • De lesgever toont geen durf (om op te treden). • De lesgever weet welke regels hij kan hanteren, maar hij ziet nog niet wie wanneer regels overtreedt. • Het eigen repertoire is onvoldoende groot om allerlei situaties in de klas het hoofd te bieden en om voor orde en structuur te zorgen. • De lesgever is onvoldoende 'aanwezig' als leidinggever. 	<p>De lesgever geeft voldoende leiding en heeft voldoende impact op het publiek om de les leerzaam te laten zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever maakt bewust contact met leerlingen. Hij is voldoende zeker in zijn optreden en is expliciet in zijn organisatie. • De lesgever is duidelijk naar leerlingen over eisen en verwachtingen. • De lesgever heeft overzicht over de klas en ziet wat er (overal) aan de hand is. • De lesgever durft te reageren op foute interventies van leerlingen. Hij is daarin consequent. • De lesgever breidt in het leiding geven zijn eigen repertoire gaandeweg uit. Het repertoire is voldoende groot om allerlei situaties in de klas het hoofd te bieden en om voor voldoende orde en structuur te zorgen. • De lesgever is voldoende tot onmiskenbaar aanwezig bij het geven van leiding. 	<p>De lesgever geeft goed leiding. Hij krijgt de leerlingen makkelijk mee en heeft impact op het publiek. Dat komt het leren ten goede.</p> <p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever gaat flexibel om met onverwachte gebeurtenissen.</i> • <i>Ondanks het feit dat er moet ingegrepen worden of regels in stand gehouden, stekt de vaart van de les niet.</i> • <i>De lesgever geeft goed leiding op een ontspannen manier.</i>
<p>2.2 Verzorgen van contacten en interactie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe werkt de lesgever aan relaties (leerlingen onderling / leerlingen-leraar)? • Op welke manier gaat de lesgever om met humor? • Hoe stimuleert en activeert de lesgever de leerlingen? • Houdt de lesgever oogcontact met de klas? • Is de lesgever authentiek als persoon? Wekt hij vertrouwen? • Gaat de lesgever zinnig om met verscheidenheid? • Is de lesgever tegemoetkomend en tactvol? Laat de lesgever de leerlingen uitpraten? • Op welke manier stimuleert en activeert de lesgever de leerlingen? • Nodigt de lesgever uit tot samenwerken, zelfstandig 	<p>De lesgever legt onvoldoende contacten. Er is een gebrek aan interactie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever zoekt geen of onvoldoende contact met de hele klas en met alle leerlingen. • De lesgever nodigt de leerlingen te weinig uit om deel te nemen aan de leeractiviteiten. • De lesgever legt geen of te weinig contact met individuele leerlingen. • De lesgever zorgt voor te weinig interactie tussen de leerlingen onderling. • De lesgever zet niet de juiste toon voor een goed contact. Hij slaagt er niet in om een positieve werksfeer te creëren. Hij werkt onvoldoende aan 	<p>De lesgever legt voldoende contacten. Er is voldoende interactie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft overzicht van de klas en voortdurend (oog)contact met de leerlingen. • De lesgever nodigt de leerlingen uit om deel te nemen aan leeractiviteiten. Hij slaagt erin leerlingen betrokken te maken. • De lesgever legt goed contact met individuele leerlingen. • De lesgever zorgt voor voldoende interactie tussen de leerlingen onderling. • De lesgever slaagt erin een positieve (werk)sfeer op te wekken. Hij werkt goed aan het leggen van relaties. 	<p>De lesgever legt op een leuke en ongeforceerde manier contacten. Er is een vlotte en intensieve interactie.</p> <p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever zorgt voor een geestige noot, een knipoog, humor.</i>

werken ...?	relaties. <ul style="list-style-type: none"> De lesgever geeft te weinig steun en positieve commentaar of feedback. 	<ul style="list-style-type: none"> De lesgever ziet en bevestigt de inzet van leerlingen. Hij geeft (doorlopend) op een natuurlijke wijze positieve of ondersteunende commentaar of feedback. 	
-------------	--	--	--

2.3 Ondersteunen van het leren	De lesgever organiseert zijn les onvoldoende. Het leren blijft daardoor ongestructureerd, impliciet en te toevallig. Er worden te veel leeransen gemist.	De lesgever organiseert zijn les voldoende. Het leren verloopt behoorlijk gestructureerd en is voldoende aanwijsbaar. Er worden genoeg leeransen gegrepen en waargemaakt.	De lesgever organiseert zijn les overtuigend. Het leren verloopt gestructureerd en is aanwijsbaar. Er worden heel veel leeransen gegrepen en waargemaakt.
2.3.1 Organisatie en instructie			
<ul style="list-style-type: none"> Zorgt de lesgever voor een werkzame klasopstelling en -inrichting? Gebruikt de lesgever het bord op een efficiënte manier? Maakt hij daarvoor een planning? Zorgt de lesgever voor goed timemanagement? Op welke manier verzorgt de lesgever overgangen tussen lesmomenten? Zijn de instructies van de lesgever helder en volledig? Laat de lesgever ruimte voor reacties van leerlingen en werkt hij daarmee verder? Wil de lesgever niet steeds eigen voorbereide antwoorden horen? Manipuleert de lesgever de leerlingen niet (opdringen van inzichten, meningen ...)? 	<ul style="list-style-type: none"> De lesgever grijpt te weinig of niet in de omgeving in om het leren te stimuleren of efficiënt te laten verlopen (klasschikking, apparatuur, ...). De lesgever gebruikt het bord of andere leermiddelen niet, te weinig of te weinig functioneel. De lesgever heeft een serieus probleem met zijn timemanagement. De lesgever zorgt niet voor oriëntatie op het leren. De leerlingen weten daardoor niet waarover de les gaat en wat er van hen verwacht wordt. Het begin, de afronding en de overgangen in een les zijn niet altijd duidelijk. De instructie bij het geven van opdrachten, huiswerk enz. is niet altijd volledig. De lesgever is niet in staat leerlingactiviteiten in de eigen lespraktijk in te passen die leerlingen stimuleren om actief betrokken te zijn. Hij laat te weinig ruimte voor reacties. Hij manipuleert leerlingen (bv. in hun reactie). 	<ul style="list-style-type: none"> De lesgever organiseert van tevoren het lokaal en de apparatuur. Hij kan dat ook doen samen met de leerlingen om het leren efficiënt te laten verlopen. De lesgever gebruikt het bord of andere leermiddelen op een goede, functionele wijze. De lesgever bewaakt de tijd en gaat er flexibel mee om. De lesgever zorgt voor oriëntatie op het leren, zodat de leerlingen over voldoende houvasten en structuur beschikken om hun leren te plaatsen. De lesmomenten zijn duidelijk en er is een duidelijke samenhang (lesleerlijn is zichtbaar). De lesgever weet welke onderdelen bij een volledige instructie aan bod moeten komen, hij oefent met instructie geven en gaat na of leerlingen de instructie begrijpen. De lesgever slaagt erin leerlingactiviteiten in de eigen lespraktijk in te passen en de leerlingen te stimuleren om actief betrokken te zijn. Hij laat ruimte voor reacties. Hij controleert of opdrachten begrepen zijn. 	Extra: <ul style="list-style-type: none"> De lesgever maakt het leren verrassend. De lesgever bespreekt met leerlingen wat de resultaten en producten van het leerproces kunnen zijn, hoe daaraan gewerkt gaat worden en hoe je nagaat of de doelen bereikt zijn.

<p>2.3.2 Begeleiding van leerlingen bij het leerproces</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laat de lesgever de leerlingen werken? Kiest hij voor inductief en ervaren leren? Zorgt hij ervoor dat iedereen aan het werk is of aan bod komt? • Ziet de lesgever leerproblemen en hoe gaat hij erop in? • Hoe wordt differentiatie ingebouwd? • Geeft de lesgever feedback over het leren? • Maakt de lesgever de leerlingen verantwoordelijk voor hun leren? Zorgt hij bv. voor een samenvatting door de leerlingen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is niet duidelijk waar en wat er geleerd wordt. Het leereffect is vaag en niet aanwijsbaar of omschrijfbaar. De lesgever heeft zelf te weinig of geen zicht op vorderingen of problemen bij het leren van leerlingen (leerproces). • De lesgever zorgt niet voor differentiatie. • De lesgever geeft de leerlingen geen feedback over hun leren. • De lesgever slaagt er te weinig of niet in om de leerlingen verantwoordelijkheid te geven bij hun leren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Via bewust gebruik van vragen, observatie en andere werkvormen probeert de lesgever zicht te krijgen op wat en hoe leerlingen leren. • De lesgever slaagt er (deels) in te differentiëren, zodat de leereffecten verhogen. • De lesgever geeft feedback over het leren. • De lesgever oefent met het geven van verantwoordelijkheid aan leerlingen. 	<p>Extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De lesgever geeft op een begerende manier les.</i> • <i>De lesgever slaagt erin te differentiëren zodat de sterktes van alle leerlingen optimaal aan bod komen.</i> • <i>De lesgever geeft leerlingen verantwoordelijkheid voor hun leren. Hij schakelt ook medeleerlingen in om feedback te geven.</i>
<p>2.4 Handelen als pedagoog</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe zorgt de lesgever voor een sfeer van waardering? • Hoe uit de lesgever positieve verwachtingen? • Op welke manier stimuleert hij samenwerking tussen leerlingen? 	<p>De lesgever zorgt te weinig voor een klimaat waarin mensen persoonlijk gewaardeerd worden en kunnen groeien.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever toont weinig interesse in leerlingen, kent hun namen niet en spreekt ze onvoldoende aan als individuen. • De lesgever is onvoldoende vriendelijk en geduldig gedurende de les en tijdens individuele gesprekken met leerlingen. • De lesgever zoekt te weinig naar positieve elementen in het gedrag van leerlingen. • De lesgever luistert onvoldoende naar leerlingen vanuit een open houding, zowel in de klas als tijdens individuele gesprekken. • De lesgever betreft de leerlingen onvoldoende bij het realiseren van een goed werkklimaat. • De lesgever houdt onvoldoende rekening met verschillen tussen leerlingen in de klas en kan er daardoor niet aan bijdragen dat iedere leerling zijn eigen plek heeft in de klas. 	<p>De lesgever zorgt voldoende voor een klimaat waarin mensen persoonlijk gewaardeerd worden en kunnen groeien.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesgever toont interesse in leerlingen, kent hun namen en spreekt ze ook aan als individuen. • De lesgever is vriendelijk en geduldig gedurende de les en tijdens individuele gesprekken met leerlingen. • De lesgever zoekt actief naar positieve elementen in het gedrag van leerlingen. • De lesgever luistert naar leerlingen vanuit een open houding, zowel in de klas als tijdens individuele gesprekken. • De lesgever betreft de leerlingen bij het realiseren van een goed werkklimaat. • De lesgever kan rekening houden met verschillen tussen leerlingen in de klas en eraan bijdragen dat iedere leerling zijn eigen plek heeft in de klas. 	<p>De lesgever zorgt heel goed en intensief voor een klimaat waarin mensen persoonlijk gewaardeerd worden en kunnen groeien.</p>

3 Didactische achtergrond en reflectie

<ul style="list-style-type: none"> • Heeft de lesgever voldoende kennis van vakdidactische principes? • Kan hij de samenhang tussen de vakdidactische principes en zijn eigen lespraktijk aangeven? • Kan hij reflecteren op de planning en uitvoering van de les en bijsturen waar nodig?	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever toont onvoldoende vakdidactische achtergrond die ten grondslag ligt aan het leren van het vak en is niet in staat de samenhang met de eigen lespraktijk aan te geven. • De lesgever kan niet voldoende reflecteren op (de uitvoering van) de les.	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft voldoende kennis van vakdidactische principes die ten grondslag liggen aan het leren van het vak en is in staat de samenhang met de eigen lespraktijk aan te geven. • De lesgever reflecteert naar behoren op (de uitvoering van) de les. Hij kan verbeteringen aanbrengen en bijsturen voor een volgende les.	<ul style="list-style-type: none"> • De lesgever heeft een ruim aantoonbare kennis van vakdidactische principes die ten grondslag liggen aan het leren van het vak en is in staat de samenhang met de eigen lespraktijk aan te geven. • De lesgever reflecteert diepgaand op (de uitvoering van) de les. Hij kan beargumenteerd verbeteringen aanbrengen en sterk bijsturen voor een volgende les.
---	---	--	---

4. Conclusie: wat onthoud je uit deze (zelf)evaluatie?

Welke aspecten kan je (ik) al goed?

Met welke aspecten heb je (ik) het nog moeilijk?